

SMMM STAJA BAPLAMA-TÝCARET SÝCÝLÝ

Gönderen : caner - 21/06/2012 10:05

TÝCARET SÝCÝLÝ

Ticaret ve Sanayi Odasý veya Ticaret Odasý bulunan yerlerde bir ticaret sicili memurluđu kurulur. Oda olmayan veya yeterli teþkilatý bulunmayan odalarýn olduđu sicil ipleri Sanayi ve Ticaret Bakanlýđý'nca tespit edilecek o il dahilinde yeterli teþkilata sahip odalardan birinin ticaret sicili memurluđu tarafýndan yürütülür.

Ticaret sicilinin yönetimi, Sanayi ve Ticaret Bakanlýđý'nýn uygun görüþü alýnarak ilgili oda meclisi tarafýndan atanan bir sicil memuruna aittir. Sicil memurluđunun ip hacmine göre, ayný usulle yeteri kadar yardımcı görevlendirilir. Ticaret sicili memuru ve yardımcıları ile diđer personeli, görevleri ile ilgili suçlardan dolayı Devlet memuru gibi cezalandýrýlýr ve bunlara karþý iþlenmiþ Devlet memurlarýna karþý iþlenmiþ sayýlýr. Sanayi ve Ticaret Bakanlýđý, ticaret sicili memurluklarýnýn faaliyetlerini her zaman denetlemeye ve gerekli tedbirleri almaya yetkilidir. Ticaret sicili memurluklarý, Sanayi ve Ticaret Bakanlýđý tarafýndan alýnan tedbir ve talimatlara uymakla yükümlüdür.

Ticaret siciline, kanunlarda ve Ticaret Sicili Tüzüdü'nde tescil edileceđi gösterilen hususlar tescil edilir. Sicile yapýlan kayýtlar, yerine göre ya belirli bir hukuki durumun dođumuna neden olur, ki bu durumda sicilin kurucu etkisinden söz edilir; ya da mevcut bir hukuki durumun varlýđýnı ispata yarar. Bu durumda da sicil açýklayıcı bir etkiye sahiptir. Tescil iþlemleri tescil, tadil terkin olmak üzere üç þekilde gerçekleşir. Bir olayın sicile geçirilmesi tescil, böyle bir olaydaki deđipiklik dolayısıyla sicildeki kayıtların deđiptirilmesi ve düzeltilmesi tadil, sicile geçirilmiþ bir olayın ortadan kalkması veya sona ermesi sebebiyle mevcut kaydın silinmesi iþlemi ise terkindir.

Tescil talep üzerine yapýlýr. Tescil talebi, ilgililer veya temsilcileri yahut hukuki halefleri tarafýndan yetkili sicil memurluđuna dilekçe ile olur. Kanunda aksine hüküm olmadıkça, tescil talebi süresi on beþ gündür. Bu süre, tescile tabi hususun meydana gelmesiyle tamamlanması bir senet veya belgenin düzenlenmesine bađlý olan hususlarda bu senet veya belgenin düzenlendiđi tarihten baþlar. Ticaret sicili memurluđunun yetki çevresi dýbýnda oturanlar için bu süre bir aydır.

Tescil iþlemi, kural olarak ilgililerin talebi üzerine yapýlmakla birlikte mevzuatta açık bir hüküm bulunduđu takdirde ilgili makamın bildirmesi üzerine veya re'sen de yapýlabilir.

Sicil memuru tescil için aranylan kanuni þartların bulunup bulunmadýđýnı araþtırmakla yükümlüdür. Tüzel kípilerin tescilinde, öz ortaklık sözleşmesinin emredici hükümlere aykırı olup olmadýđý ve kanunun zorunlu kýldýđý esasları içerip içermediđi araþtırılarak edilecek hususların gerçeđe uygun olması, üçüncü kípelerde yanlýb bir fikir yaratacak nitelikte bulunmamasý ve kamu düzenine aykırı olmamasý da gerekir. Sonuçlandırýlması bir mahkeme hükmüne bađlý olan veya sicil memuru tarafýndan kesin olarak tescilinde tereddüd edilen hususlar, ilgililerin talebi üzerine geçici olarak kaydolunur. Bu durumda ilgililerin üç ay içinde mahkemeye müracaat etmeli yahut aralarında anlaşmalıdırlar. Aksi takdirde geçici kayıt re'sen silinir. Mahkemeye müracaat halinde kesin olarak hükmün sonucuna göre iþlem yapýlýr.

Sicil memurluđunca, ilgililerin tescil, tadil veya terkin talepleri üzerine verilen kararlara karþý tebliđden itibaren sekiz gün içinde sicilün bulunduđu yerdeki ticari davalara bakmakla görevli Asliye Hukuk Mahkemesine dilekçe ile itiraz edilebilir.

Sicile tescil ve kayıt için kötü niyetle gerçeđe aykırı beyanda bulunanlar için cezai yaptýrymlar öngörülmüþtür. Ayrýca, gerçeđe dolayısıyla zarar görenler tazminat talep edebilirler. Ayný þekilde, sicildeki kayýtların gerçeđe uygun olmamasý, üçüncü kípilerin fikir yaratacak nitelikte bulunması veya kamu düzenine aykırı olması halinde, bu durumu öđrendikleri halde düzeltilmesini istemeyenler ile tescil olunan bir hususun deđipmesi veya sona ermesi yahut kaldýrýlması dolayısıyla kaydın deđiptirilmesini ve silinmesini istemeye veya yeniden tescili gereken bir hususu tescil ettirmeye mecbur olup da bunun yapmayanlar bu kusurları yüzünden üçüncü þahýsların uđradýkları zararları tazmin ile yükümlüdürler.

Ticaret sicili alenidir. Yani herkese açıktýr. Ýspatına gerek olmaksýzýn sicilin içeriđi, saklanan belgeler incelenebilir, bunların tasdikli sureti alýnabilir ve bir hususun sicilde kayıtlý olup olmadýđýna iliþkin tasdikname dahi alýnabilir.

Tescilin etkisi, üçüncü kípilerin kayıt edilen hususları bilmeleri bakımýndan bir varsayıma dayanýr. Kayıt Türkiye Sicili Gazetesinde edildiđinin veya bu ilan bir nüshada tamamlanmamýþ ise tamamlandıđý günü takip eden ip gününden itibaren hüküm ifade eder.

Bazý hususlar tescil ile derhal üçüncü kípeler hakkında hüküm ifade eder.

Bir husus, usulüne uygun olarak tescil edildiđi takdirde, etki alanına giren üçüncü þahýsların bu kaydý bilmedikleri yolundaki iddialar dinlenmez. Buna olumlu etki denir. Örneđin atanan ticari mümessilin azledildiđi ticaret siciline tescil ve ilan edilmiþse, bundan sonra üçüncü kípilerin azlolunan ticari mümessil ile yapacađý sözleşmeler müvekkili bađlamaz.

Buna karþýlık tescili gerektirdiđi halde tescil edilmemiþ veya tescil edilip de ilan edilmesi gerektiđi halde ilan edilmemiþ hususların üçüncü kípeler tarafýndan bilinmemesi asýldýr. Buna da olumsuz etki denir. Örneđin ticari mümessil azledilmiþ, ancak durum tescil edilmiþse, bu ticari mümessilin üçüncü kípelerle yapacađý sözleşmeler müvekkili bađlar.

Ancak durumu tescil ve ilan ettirmemiş olan müvekkil üçüncü kişinin bu durumu bildiğini ispat edebilirse, yapılan sözleşme ile ba olmaktan kurtulur.

=====